

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național-creștin independent.

Apare în fiecare Miercuri.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 10 cor., 6 luni 5., 3 luni 2 coroane 50 bani.
Pentru România și străinătate:
Pe an 14 franci, 6 luni 7 franci, 3 luni 3 franci 50 bani.
Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.
Un număr costă 20 bani.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său costă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului costă șirul de petit 50 bani.

Prenumerățiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază

Puține zile înainte a apărut sub numele: „A doua scrisoare deschisă către tot Românul din Bucovina“ o foaie volantă edată de domnii: **Dori Popovici**, secretar general al partidului, **Zaharie Percec**, conducătorul actual al partidului, **Mihai Bocca**, **George Sêrbu** și **Tanase German**, prin care numiții domni ca actuali gerenți ai comitetului executiv al partidului național aduc obștinei la cunoștință că: „Comitetul național central, întrunit în ziua de 4 Octomvre a. c. în ședință, ratifică toate pasurile întreprinse decătră comitetul executiv pentru a aduce la îndeplinire moțiunea votată în ședința plenară din 27 Iulie a. c. dînd mai multor domni procură generală de a continua și aduce la capăt tratativele începute cu partidul democratic întru perfecționarea împăcării poporului român din Bucovina.

Totodată se află acești domni în vederea „încercărilor făcute de deputatul **Constantin Isopescu** și consorții săi de a zădărnici mersul firesc al afacerilor din partid, necesități, de a stigmatiza procedura acestui deputat și a celor, cari l-au sprijinit în acțiunile sale, hotărînd destituirea din funcțiunile lor ca membri ai comitetului executiv a domnilor:

1. deputat Constantin Isopescu-Grecul	5. consilier Emilian Isopescu
2. profesor Grigori Halip	6. vicesecretar Dr. Constantin Hostiuc
3. exarch Ioan Procopovici	7. comisar Vespasian Grigorovici .
4. consilier Onesim Turcan	

Față de această samovolnicie nemaipomenită în țărișoara noastră și pusă la cale de niște oameni nelegitimați, cari suferă că ar promova pacificarea Romînilor bucovineni, de facto sînt însă conduși de apucături particulare, înapresc cu atît mai mult relațiunile existente destul de incordate, ne simțim determinați a protesta cu toată energia contra acestor enunțiațiuni samavolnice și a declara că:

1. Nici deputatul **Isopescu-Grecul** și nici aderenții săi nu au lucrat nicidecum contra pacificării Romînilor bucovineni, ci cu toate puterile totdeauna toți s'au întrepus pentru perfecționarea acestui postulat general;
2. că comitetul executiv al partidului național în ședința sa din 5 Octomvre a. c. dela care în urma situației firești au lipsit numai trei membri, a votat d-lui deputat **Isopescu-Grecul** deplină încredere și mulțămită pentru activitatea sa politică de pînă acuma;
3. arogarea dreptului, de a destitui pre numiții șapte domni din funcțiunile lor ca membri ai „Comitetului executiv“ constituie o samovolnicie fără samă din partea celor, ce au subscris foaea volantă amintită. In acest comitet acești șapte nu au fost chemați de domnii, cari au aflat de bine a-i elimina, ci de marea adunarea din Suceavă din 21 Faur 1907. Afară de astea tot concluzul luat de compania **Dori Popovici**, — **Zaharie Percec**, — **George Sêrbu** — și salahorii lor **M. Bocca** și **Tanase German** nu are nici cea mai mică legalitate, fiind chemați în comitetul național executiv cu vot decisiv din toți cari au participat la ședința din 4 Oct. a. c. afară de dl **Dori Popovici** numai dl **Tanase German** și încă un alt domn;
4. că toată acțiunea aceasta, pusă la cale de compania numită, nu are alt rost, decît a mări sciziunea existentă în rîndurile Romînilor cu scopul vădit, de a procura inscenatorilor ei avantaje materiale și morale.

Rugăm pe toată suflarea romînească, îndeosebi pre inteligența noastră de prin sate, să binevoiască a urmări afacerile sine irra sed cum studio și a nu se lăsa seduși în chestia pacificării Romînilor de niște tineri neexperiați, cari în afaceri politice nu posedă altă calitate, decît a-și atrage atențiunea asupra lor pin o politică de scandal și de explozie catastrofală.

Jurnalele politice „**Apărarea Națională**“ eventual „**Apărarea Neamului**“ vor apărea și mai departe ca organe ale partidului național și ori ce enunțiațiune contrară nu are alt scop, decît a mistifica publicul cetitor. Rugăm pre toți aderenții noștri să ni comunice neadevărurile și calomniările, cari vor fi respîndite în contra noastră în mod nepublicistic, căci noi sîntem gata a raspunde la toate interpelațiunile și a urmări fără cruțare pe ori și ce calumniator.

Avem conștiință curată și asta ni va servi ca arma cea mai puternică.

Partidul nou format al disidenților are de scop de a concherna un meeting la Cernăuț, care va avea să legitimeze nelegiurile comise față de partid și învinuirile adresate deputaților **baron Hormuzachi**, **Dr. Constantin Isopescu-Grecul** și **Teofil Simionovici**.

Meetingul acesta este o mistificațiune noauă a publicului român.

Rugăm pre prietenii noștri de a nu se lăsa seduși prin această nouă întreprindere ocultă și de a respinge cu indignațiune provocarea la o cooperare privitoare la meetingul acesta.

Sîntem siguri că această întreprindere va fi cercetată numai de un public comandat mai ales din suburbii, cari va avea să presteze aplaosul pentru o farsă, a căror autori cu intențiune ignorează voința adevărată a poporului românesc.

Pentru comitetul executiv al partidului național:

Grigori Halip,
vice-prezident.

Un alt cuvânt spre lămurire.

Cernăuț, 8 Octombrie 1908.

Apariția numărului prezent din gazeta noastră l'am întârziat cu intenție, pentru că vream să cunoaștem dezvoltarea, pe care o vor fi luat-o evenimentele politice de astăzi.

Am așteptat că ședința plenară a comitetelor naționale districtuale, conchemată pentru ziua de 1 Octombrie la Suceavă, va aduce pentru toți Români de bine lămuriri asupra situației. În sensul acesta ne-am și exprimat în articolul prim din numărul trecut al acestui jurnal nădejdea, că ședința din Suceavă va fi momentul important, în care toți Români din Bucovina și-or da mâna de înfrățire și că din acel moment pace va fi între ei.

Ne-am înșelat însă rău. Ședința din Suceavă nu s'a ținut și mai la vale vom discuta motivele, cari au determinat aceasta.

Articolul prim, amintit mai sus, s'a ocupat cu toate împrejurările și prin el a fost îndemnată majoritatea din comitetul executiv, de a participa numai de la această ședință plenară. Ni-am dat silința de a păstra în discușiune un ton calm și rezervat, pentru a nu compromite pe acei foști membri ai comitetului executiv, cari, după cum ne pare, numai în urma unei toane momentane vroeam să ne facă a crede, că urmăresc aducerea unei sciziuni în partidul nostru.

Articolul amentit nici nu a vorbit nimic despre detaliile acțiunilor acestor Români rătăciți și a ignorat ambiția personală și ipertrofia de exaltațiune a unor agitatori nesocotiți, cari sub diviza păcii au încercat a lovi în organizațiunea partidului nostru.

El a trecut cu vederea lipsa de legitimație a acestor domni, sperind că acești trei-patru desidenți reslățiți nu vor lăsa neabăgat în samă prilejul, care li putea procura convingerea, că curate ni-au fost și ni sînt intențiunile noastre.

Nu voim să înăsprim divergența între noi și ei, căci presupunem că tot atât de curate sînt și intențiunile lor. Credem cu un cuvînt că ei se vor căi de cele, ce au comis și vroeam să li înlesnim întoarcerea la noi.

Dar nici acuma nu vom face polemică cu ei. Vom evita ori și ce cuvînt aspru și pasionat, nefiind gazeta noastră chemată a se adresa către oameni fără cunoștiți de cauze. Pe terenul sudalmelor și al calomniilor oculte nu le putem urma, ci vom lăsa în competența forurilor chemate, ca aceste să curățească atmosfera vieții publice din Bucovina, infectată de unii răuvoitori, cari falsifică opinia publică.

Autorii și divulgătorii afișelor, scrisorilor deschise și a foilor volante vor avea să răspundă înaintea judecătorei pentru neadevărurile tendențioase, cari au știut a denatura adevărata stare a lucrurilor și fără să ia în privire, că astfel au fost injurați trei deputați români în mod nejust și nemotivat.

Noi nu punem nici un preț nici pe acele știri de natură secundară, cari au fost șoptite în așa numitul mod confidențial și cari ca și totdeauna, și de astă dată s'au documentat că-s minciuni. Urzitorii acestora ni sînt în parte cunoscuți, în parte îi vom ști descoperi, ca apoi

să li dăm și acestora — fie ei și dignitari bisericești — ocaziune de a face cunoștiță cu codul penal.

Pentru a înțelege situațiunea în toate firile ei, vom trebui să rumpe-m cu desăvîrșire țesătura deasă de intrigi, țesută, pe cînd noi eram preocupați cu afacerile partidului, pe furis de către cîțiva membri ai partidului popular, cari pînă în ultimul moment încă se girează de prietenii noștri.

Se spune că se pregătesc descoperiri minuișnase de pe timpul înființării partidului nostru și a organelor sale de publicitate, cari vor avea să aducă lumină intensivă în situație și vor avea să ușureze judecata cine este păcătosul, care și-a vindut neamul.

Noi nu ne identificăm cu descoperirile acestea, căci nu știm întru cît ele vor fi autorizate; credem însă că ele vor fi inscenate cu destulă rezervă, că nu întreaga națiune să fie compromisă de dragul unor suflete, cari nuzai în fărădelegi și în pasiuni află atmosfera lor individuală de trai.

Spre lămurire ne mărginim de astă dată de a aduce fapte fără ori ce critică, pe care o lăsăm la aprecierea publicului român.

I.

Ședința plenară, conchemată pe ziua de 1 Octombrie la Suceava a. c. nu s'a ținut.

Fiind vorba de împăcarea tuturor Românilor din Bucovina, la invitarea comitetului executiv, s'au prezentat la Suceavă și d-nii deputați *Alec baron Hormuzachi* și *Teofil Simionovici*, cu gîndul de a lua parte la concluzurile adunării, declarînd totodată că și d-lor sînt gata de a se alipi mișcării de împăcare.

Deputatul *Dr. Constantin Isopescu Greco* s'a și pus în Suceavă în conțelegere cu persoane marcante și a reușit a cîștiga consimțămîntul lor la acțiunea pornită.

În prezența deputaților *baron Hormuzachi*, *Simionovici* și *Isopescu Greco* a ținut comitetul executiv Miercuri în 30 Septembrie o ședință în Suceavă, în care s'a discutat din nou chestia împăcării.

Cu toate că ședința, chemată pe 1 Octombrie a. c. avea la ordinea de zi un număr de afaceri ponde-roase ale partidului, ca situațiunea financiară, reorganizarea financiară a gazetelor prin crearea unei societăți cu garanță limitată, etc, comitetul executiv hotărî atunci, Miercuri sara în 30 Septembrie a. a. de a lăsa la ordinea zilei numai chestia împăcării și anumea din motivul, că discușiunea altor afaceri ar putea da ansă la discușiuni de ordine obstructivă, moment, care ar putea să zădărnicească buna înțelegere între membrii adunării și ar putea să producă o sciziune chiar în timpul, cînd avea să se îndrumeze o împăcare a tuturor Românilor din țară. Aceasta hotărîre se prezenta cu atât mai mperios cu cît după protestul lansat de d-nii *Z. Percec*, *G. Sirbu*, *D. Popovici* și cons. desidenții dădură sfat publicului român, ca acei invitați la ședință să nu se prezinte, și era deci ușor de așteptat, că nici acești desidenți — în sensul manifestului lor — nu vor participa la ședința de a doua zi.

Comitetul executiv atunci încă n'a putut să presimțască evenimentele viitoare și n'a putut să prevadă intențiunea desidenților de a produce cu orice preț sciziune în partidul nostru. În conțelegere cu deputații români prezenți, comitetul stilizase în ședința din 1 Octombrie următoarea rezoluțiune:

»Adunarea ținută în ziua de »1 Octombrie a. c. la Suceavă, »avînd în vedere că sciziunile și »desbinările, consumă puterile na- »ționale și slăbesc poziția noastră »în țară, salută cu bucurie ideea »unei păci între partidele existente »și pentru a delătura aceasta stare »dăunătoare, instituie un comitet, »care este însărcinat și împuter- »nicit să îndrumeze în înțelegere »cu toți deputații români pertrac- »tările trebuincioase pentru stabi- »lirea păcii în sinul Românilor »bucovineni, luînd în considerare »proiectele existente în materia »aceasta«.

Aceasta rezoluțiune avea să se aducă la votare în adunarea de a doua zi.

Era speranță că se va accepta, mai ales, dacă se lua în considerare, că trebuia să satisfacă și dorința acelor puțini, cari, fiind fals informați decătră desidenți, credeau că comitetul executiv este contra unei împăcări.

Ziua de 1 Octombrie a adus proba cea mai bună, că afacerea împăcării a servit celor trei-patru desidenți ca pretext pentru a produce o sciziune nouă între Români și de-a acapara pe contul bune înțelegeri titlul pentru creatorul unei fracțiuni noue.

La ședința plenară din 1 Oct. au fost invitate — afară de membrii comitetului executiv, toate persoanele, cari aparțin comitetelor districtuale. Comitetul executiv conchese deci plenul întreg în ședință și asta pe motiv, că importanța afacerii împăcării reclamă imperios participarea tuturor persoanelor marcante din partid. Invitarea avea să li servească drept legitimație tuturor invitaților, așa că faptul, că numai persoane invitate avea să participe la această adunare, dispensează pre comitet dela dătorința de a anunța această adunare forurilor competente.

Participarea d-lor deputați *baron Hormuzachi* și *Simionovici* la adunare era bazată pe un concluz al comitetului executiv, luat deja vr'o șese săptămîni înainte de adunare chiar în conțelegere cu desidenții actuali.

Fiind însă Joi în 1 Oct. a. c. zi de tîrg în Suceavă și înțelegînd poporul despre prezența acelor trei deputați, numai de curiozitate. Astfel s'a întîmplat, că la ora fixată s'au fost înfățoșat, afară de cei invitați și alți Români într'un număr considerabil, cari vroiau să asiste la această ședință. Acesta este motivul, de ce comitetul executiv a aflat la intrarea sa în sală și persoane neinvitate. Pe cei trei-patru desidenți nu vroim să-i învinuim că cu concursul poporului adunat ar fi cercat frustrarea ședinței.

Fără de situațiunea nou creată comitetul executiv putea ori să admită participarea celor prezenți

prin invitare gurală la aceasta ședință, ori să li interzică participarea, ceea ce ar fi fost identic cu o bruscare a poporului adunat, care cu nerăbdare aștepta deschiderea ședinței și n'ar fi aflat de loc înțelegere pentru distincțiunea normelor formalistice din legea privitoare la adunări publice.

Comitetul executiv se decise ca și în alte dăți, chiar la propunerea desidenților de a admite la ședință tot poporul prezent, fără privire la invitațiuni, avînd în vedere faptul, că materia discușiunii la adunare avea să fie împăcarea tuturor Românilor; deci o materie, care avea să pătrundă toate păturile poporului nostru și să-i fie directivă pentru viitor.

Adunarea fu deschisă decătră conducătorul partidului, vicepreședintele *Grigori Halip* prin o vorbire plină de entuziasm pentru împăcare, cu toate protestele celor trei-patru desidenți, veniți și ei la adunare.

Fără ca ei să contrazică — deci cu consimțămîntul lor vădit, — la propunerea unui membru al comitetului districtual din Suceavă se hotărî cu unanimitate de voturi ca și cei neinvitați să fie admiși la ședință; vot deciziv să li se acordeze numai celor invitați și înzestrați cu legitimații.

În momentul, cînd referentul comitetului avea să motiveze propunerea și rezoluțiunea relativă la împăcare, se ivi un comisar de poliție și invită pre președintele *Halip* și pre deputații prezenți la adunare, spre a da lămuriri, adunarea n'a fost ananțată conform dispozițiunilor legale? Astfeliu ședința fu întreruptă. Acei citați s'au și înfățoșat, însoțiți fiind și de dl *Dorimond Popovici*, în prefectură. Aici dl prefect li-a comunicat că în urma unei denunțări, purceasă din o parte, pe care lesne o putem ghici, ședința nu se va putea ține, nefiind observate dispozițiunile legale.

Remase deci în buna chibzuință a comitetului executiv de a ținea cu toate acestea ședința proiectată, căci era ușor de a evacua sala ședinței, admițîndu-se numai persoanele invitate și legitimate ori înzestrîndu-se toți cei de față cu legitimații, ceea ce s'ar fi putut efectui fără cea mai mică întârziere.

Totuși președintele *prof. Grigori Halip* și deputatul *Dr. C. Isopescu Greco* au consimțit la aminarea adunării, determinăți fiind la acest pas și prin declarațiunile d-lui *Dorimond Popovici*, care-i asigură pe acești domni, că între cei adunați se află și bărbați, cari nemulțămîți cu ținuta desidenților, ușor i-ar putea ataca pe acești. Considerînd că un astfel de incident ar fi putut compromite pentru totdeauna ideea împăcării, promovată cu atita loialitate de comitetul executiv și avînd în vedere mai departe, că eliminarea poporului adunat, dar neinvitat trebuia să producă numai decît o iritațiune în rîndurile celor eliminați, care cu tot dreptul ar fi putut înfrîna un atac contra celor, ce au zădărnicit adunarea, reprezentanții comitetului executiv au consimțit la sistarea ședinței.

În schimb dl *D. Popovici* promisesă că cei trei-patru desidenți

n'or folosi situațiunea creată prin considerațiunea pliuă de abnegațiune și prin bunul tact al reprezentanților comitetului executiv, pentru a trage din neînțelegerea acestei ședințe alte concluziuni decât acele adevărate.

Cum s'au achitat domnii desidenți de această promisiune, probează scrisoarea deschisă primă și numărul ultim al »*Voinței Poporului*«, care într'o frăție exemplară se năpustește asupra deputaților *Alecu baron Hormuzachi, Teofil Simionovici și Dr. Constantin Isopescul-Grecul* și asupra majorității covârșitoare a comitetului executiv cu o sumă de sudalme și injurări de natura cea mai greșoasă.

Asupra acestor pamflete vor reveni, cum am zis, alți factori.

II.

Dar ni se va pune întrebarea, ce a fost cu adunarea desidenților, convocată pe ziua de 4 Octomvru a. c. la Cernăuț?

Această adunare conchemată în contrazicere cu disciplina partidului de vr'o trei-patru desidenți, a fost ilegalitatea cea mai flagrantă.

Convocatorii n'au fost legitimați de a convoca o astfel de adunare.

Meetingul constitutiv ținut înainte de doi ani în Suceavă a numit — cum documentează numărul 28 al »*Apărării Naționale*« din 10 Martie 1907, anul II funcționarii comitetului executiv și anume pe domni: *Prof. Dr. Stefan Saghin, prof. Grigori Halip, prot. Ioan Procopovici, Dr. Euseb Antonovici, cons. Emil Isopescu, vicesecretar Dr. Const. Hostiuc, comisar Irahie Bocancea, prof. Dr. Teodor Tarnavski, consil. Dr. Constantin Isopescul-Grecul, adj. Dorimidont Popovici, consil. Onesim Turcan, inv. George Hreniuc și asist. silvie Aurel Turcan.*

Părăsind dl Dr. Euseb Antonovici Cernăuțul, a fost cooptat ca secretar dl comisar *Vespașian Grigori*, care în tot timpul a purtat toate agendele comitetului național, pe cînd dl *Dorimidont Popovici*, care cu atîta emfază se girează astăzi »secretar general« nu a dires de facto nici un unic act.

Mai în urmă tot din aceeaș cauză a fost înlocuit dl *Aurel Turcan* prin dl *Aurel Isopescul* și în fine dl *G. Hreniuc*, demisionat, prin dl adm. *Const. Capstrîmb.*

Aserțiunea, că d-nii G. Sîrbu, Z. Percec, V. Piotrovski-Petrescu, Dr. V. Bodnărescu ar fi membri ai comitetului executiv, este de tot falsă. Adevărat este, că acești domni au fost invitați la ședințele comitetului executiv; dar ședințele aceste au fost ședințe comune ale comitetului executiv cu comitetul districtual din Cernăuț.

Acestor domni de jure în comitetul executiv nu li s'a cuvenit nici cînd vot decisiv.

De aceea dinșii n'au avut dreptul de a se gira ca membri ai comitetului executiv și de a semna în numele comitetului executiv și de a decide în adunări ale acestui comitet.

Dintre desidenți remin deci numai d-nii *D. Popovici* și *I. Bocancea*, cari avuseră vot hotărîtor în comitet.

Și aceasta să fie majoritatea pretinsă, care voia să terorizeze pe ceilalți membri din comitet?

Dacă considerăm însă că și dl *I. Bocancea* contestează subscrierea pe faimoasele afișuri și invitări, atunci **reține numai unicul domn Dorimidont Popovici**, care s'a pus în opozițiune cu direcțiunea executive a partidului național.

Și el deocamdată nu înlocuește o majoritate.

Dar dacă chiar am vroi să recunoaștem că d-nii *Z. Percec, G. Sîrbu* și *Dr. V. Bodnărescu* ar avea vot hotărîtor în comitetul executiv, atunci totuși toată lumea trebuie să admită, că ei constituie cu toții la un loc numai o minoritate, care nici la $\frac{1}{3}$ din toți membrii comitetului executiv nu ajunge.

Ear acum întrebăm: Cu ce drept vroesc acei trei patru să impună majorității voința lor? Oare nu avem noi dreptul de a-i clasifica pe d-lor ca desidenți, cari i-și arogă dreptul de a se gira ca conducători legitimi ai partidului național?

Sedința conchemată pe ziua de 4 Octomvru a. c. la Cernăuț a fost asadar ilegală.

Din acest punct de vedere, afară de convocătorul *Popovici*, nici un membru din comitetul executiv n'a participat la această »adunare«.

Prezenți au fost la ea 22 persoane, între aceste mai bine de jumătate persoane fără ori și care drept de participare. Membrii din comitetul executiv, cari n'au apărut, au fost criticați în fine fără ca mai nainte să fi fost ascultați, destituiți din funcțiunile lor, se înțelege după un plan bine chibzuit.

Cum s'a discutat și care era scopul acestei »adunări« se poate lesne conchide din faptul, că mulți din puținii prezenți au părăsit adunarea pliu de indignare, ear în schimb s'a prezentat în »adunare« dl *Floarea Lupu*, care s'a identificat cu deciziunile luate.

În comitetul executiv nu a avut loc nici o schimbare între membrii săi; deci cu tot dreptul acesta trebuie să protesteze contra mistificării publicului prin știri false în ce privește conducerea partidului național.

Neexacte desăvîrșiri sînt și știrile aduse de foile volante ale partidului desident, cari urmăresc scopul de a lăși faima, că primul și meritatul nostru prezident, dl prof. univ. *Stefan Saghin* ar face cauză comună cu desidenții.

Alfel nu putem interpreta faptul că desidenții primiseră în programa lor punctul, de a alege pe această persoană marcantă ca prezident al noului partid.

Știu doară domnii aceștia prea bine, că prof. *Saghin* a combătut întotdeauna și cu energie rară politica de catastrofă a desidenților și noi urmărim astăzi direcțiunea unei politici liniștite, pe care chiar prof. *Dr. Stefan Saghin* a inaugurat-o.

Desidenții știu însă și mai bine, că dl prof. *Saghin* a dăpus în adunarea din 27 Iulie a. c. prezidenția numai din cauza unei »brutalități« comise în o ședință plenară tocmai de dl *Dori Popovici* față de un prieten de ai săi. La ce dară mistificarea aceasta a publicului că dl prof. *Saghin* este prezidentul noului partid? De ar sta afacerea astfel, am avea cel puțin speranța că acest partid va urma o politică

serioasă. Sau poate aceasta este numai o manevră a d-lui *Popovici*, primul vicepreședinte al noului partid, ca neprimind dl *Saghin* prezidenția, d-sa să remină conducătorul acestuia?

Dl *Stefan Saghin* în 4 Octomvru a. c. se afla încă la Karlsbad. Reintors de acolo d-sa a declarat în mod de tot hotărît, că nu numai că nu se identifică cu subcurentul din partid, ci că desaproabă cu desăvîrșire procedeul ilegal, al desidenților, care a înăsprit situația și mai mult.

III.

În cercul inteligenței romine, mai ales în cercurile preoților și a învățătorilor, s'a ivit o reacțiune puternică în contra mistificărilor deplorabile, cari au emanat dela grupul desidenților rîvnitori de aderenți prin lansarea de știri false.

O mulțime de scrisori și telegrame de aderență au ajuns în minile d-lui prezident *Halip* și ale deputatului *Isopescul-Grecul*, în cari e exprimată adîncă indignațiune față de machinațiunile îndreptate contra partidului național și a funcționarilor săi.

În unu! din numerii viitori vom publica aceste emanațiuni de încredere ale publicului român. De astă dată ne mărginim de a mulțămi din toată inima tuturor, cari ni-au păstrat încrederea pînă acuma.

Conștiința curată, ce o avem, munca desinteresată, care am pus-o pînă acuma în serviciul neamului nostru, dar și speranța că neadevărul și tot ce este fără bază solidă va trebui să piară, ni dă putere să trecem și prin criza asta învingători și de astă dată, ca și pînă acuma.

O întrebare.

Zilele trecute dl deputat Alecu baron Hormuzachi a făcut în clubul român din dieta țării, propunerea, că acesta să decidă înaintarea unei moțiuni, prin care să se ceară, ca analog cum e alcătuit gimnaziul ruten din Vijnița în ce privește limba de predare pentru obiectele de instrucțiune — să fie introdusă și la gimnaziile noastre din Suceavă și Cernăuț pentru toate obiectele de instrucțiune esclusiv limba romînă ca limbă de propunere. Propunerea asta, adusă la votare, nu a putut întruni majoritatea. Nu ni vine a crede că s'a putut întîmpla un astfel de lucru. Totuși rugăm ca prezidiul »clubului român dietal« să binevoiască a da un răspuns spre calmarea spiretelor.

Deschiderea dietei bucovinene.

Luni în 5 Octombrie a. c. a aflat loc deschiderea dietei în liniștea exemplară.

Marșalul țării, Excelența Sa bar. *Georgi Wassilko* după un sălut călduros adresat reprezentanților popoarelor din Bucovina își exprimă bucuria sa față de sancționarea legii comunale și a legii de propinație. Dorește ca dieta conchemată în sesiunea de toamnă să-și deie cea mai mare silință la elaborarea unei noi legi referitoare la salarizarea învățătorilor amăsurat finanelor țării, deoarece legea, care a

supus'o dieta spre sancționare a fost respinsă.

Cu cuvinte pline de adîncă durere aduce la cunoștința dietei, după ce se rădicară toți deputații de pe scaunele lor, trecerea din viață a mult regretatului membru al dietei și componist *Tudor cav. de Flondor*.

Îndemnînd dieta la muncă serioasă și încheind orațiunea sa de deschidere, ia cuvîntul deputatul *Volcinski* și anuță, că *Romînii* s'au format un singur club sub prezidenția sa și scoposesc să lucre în armonie cu celelalte popoare spre înflorirea țării, care ne umbrește pe toți. Trecîndu-se la alegerea diferitelor comitete, cari sînt necesare la menținerea ordinii în decursul desbaterilor dietale s'a închis ședința.

Se așteaptă mari conflicte anul acesta în dietă, căci de prima dată stă în fața ei și un club creștin-social compus din domni: *Aurel și Tit Onciul, Wiedmann, Simionovici Dr. Florea Lupu și Buburuzan.*

Un cuvînt către direcția căilor ferate.

Direcția căilor ferate a aflat de bine cîndva, ca să deie ordin conducătorilor trenurilor ca aceștia cu puterea lor nelimitată să separeze în vagoane țărînimea de cealaltă parte a populațiunii baștinașe.

Ideia ca atare a fost nimerită, căci de multe ori se pot întîmpla nenorociri pe tren din cauză, că un mahalagiu sau jidanaș nu poate suporta sumanul sau cojocul. Ideia ca atare a fost însă din alt punct de vedere, din punct de vedere igienic și mai nimerită. Luăm cazul, că țaranul nostru părăsește cîmpurile sale largi bătute de rouă și flori, îmbrăcate în haina cea mai curată a aerului de țară spre a pleca cu trenul într'o parte oarecare a lumii. Venind la tren și băgîndu-l într'un vagon, unde majoritatea pasagerilor îi din neamul lui *Israel*, atunci de sigur, că după un timp de două oare de călătorie țaranul nostru se va îmbolnăvi ca și o floare, care se vestejește, depărtată fiind de roua demineței și de razele soarelui. M'a întrea cineva poate, care-i cauza boalei lui?

E de ajuns, cînd pleci cu trenul să vezi în vagonul, în care te afii un singur jidan, ca să ți se întoarne în decursul călătoriei măruntaiele și stomachul de mii de ori. Cît călătorește macabeul nu-și află de loc stare. Ba își leagă cornul și se închină, ba își spală minile, ba mîncîcă felurite mînișuri, a căror remășiți le aruncă pe podeala vagonului, fără oarecare privire la ceilalți drumeți, ba scuipesc ca prin propinații, ba își scocioresc urechile, scurt fi de ajuns, ca să vezi macabeul inaintea ta, nu încă să-și facă toanele lui. Acuma ducă-te, Dumnezeu într'un vagon unde sînt douzeci de lighioi de aceste — în fiecare vagon se află însă mai mulți — atunci te alegi cu o boală, de care ani întregi nu scapi.

Ar fi de dorit, ca direcția căilor ferate să edeie un emis, ca o vreme să aibă în decursul plecării cu diferite trenuri în diferite părți ca și țărînimea noastră vagoane separate.

Nu mai într'asa un caz s'ar pute pune pe trenuri o stavilă molipsirii și respindirii diferitelor boli, a căror purtători sînt aleșii lui Israil.

Expoziția agrară jubilară din Cernăuț.

Din ansa iubileului al M. S. Impăratului nostru Francisc Iosif I, societatea agrară din Cernăuț a aranjat o expoziție în încăperile societății de tir din grădina publică. Protector al expoziției e președintele țării Excelența Sa Dr. Octavian Regner cav. de Bleyleben și președinte proprietarul mare Nicolai Dobrovolschi cav. de Buchenthal. Expoziția a fost deschisă în 12 Septembrie cu solemnitățile obicinuie și cuprinde secțiunile: sămînțuri, grădinaritul, instrucțiunea agronomică, lăptăritul cu preparatele de nutreț pentru copii, apicultura, creșterea paserilor și epurilor de casă, mașini agricole, industria casnică, lucrul tabacului, pascăritul, creșterea cînilor și gunoii artificial.

Expoziția e cam mică după extinderea productelor și ale obiectelor expuse, de altfel însă cu gust aranjată și instructivă. Intre expozanți sînt Romîni în genere binișor reprezentați, ne-a surprins însă neplăcut absența totală a proprietății mari românești. Așa în secțiunea sămînțurilor nu e nici un Romîn reprezentat. Aici întâlnești nume ca Pind, Socol, Goldner, Gottesmann, Meller, Adelsberger, Fischer, Schifter, Chaiș etc. proprietari mari pe moșii odinioară românești. Trist aspect.

În secțiunea grădinaritului și anumea în partea legumelor și ale fructelor de pomi roditori au expus legume de toate felurile, apoi mere și pere de soiuri alese Mihai Mitrofanovici din Cîmpulung, Toader Guga din Horodnicul de sus, Veronica Berariu din Ceahor, Dr. Eusebie Procopovici din Mamaiești, Cezar Scalat din Cernăuț, Dimitrie Scalat din Roșă, Alecu Burlă din Budeniț, Paraschiva Corjan și Bancescu.

De astă dată se înfățișează și apicultura ca secțiune de sine stătătoare. La noi în țară sînt numeroși și probați apicultori romîni, cu toate aceste numărul expozanților mici de loc suficient. Colecțiunea bogată a preotului Alexandru Berariu din Ceahor e admirabilă, apoi vin Dumitru Dubău din Tereblecea, Alexandru Șuhan, Tit Comoroșan, Vladimîr Voitcu, Rey și Aurel Berariu.

În secțiunea pasărilor și a epurilor domestice figurează cu exemplare alese Aurelian Voronca, Aurel cav. de Reus, Alexandru Șuhan și Vladimir Voitcu.

Industria de casă e reprezentată în prima linie prin bazarul țării cu obiectele școalelor speciale din Cîmpulung, Storojineț și Vijnița. La două răsboaie se lucră pînă în vederea vizitatorilor. Cu mare plăcere privești cum lucră cu multă ghibăcie pînă aleasă romînuța isteată și frumusețea din Pojorita Porfira Cirloanța școlerită dela școala de țesut din Cernăuț. Dela ea am știre, că în școala respectivă sînt la învățătură 12 fete romîne. Dacă iai în privire bogăția industriei casnice la noi la Romîni și contingentul, care-l cuprinde ea, apoi numărul de 12 Romîne e prea mic. Forurile competente ar trebui să aibă în vedere de-a lărgi școala de țesut. Relativ la obiectele școalei de lemnărit din Cîmpulung e de observat, că sînt foarte interesante, dară nu se vede pe ele motive și desemnuri național-romînești. Ele pot trece foarte bine și ca marfă bohemă sau tiroleză, pecind cele din Vijnița sînt curat huțulești. Profesorii romîni dela

școala de lemnărit din Cîmpulung în frunte cu directorul lor Veslovski au arătat la alte ocaziuni, că cunosc perfect arta de desen și sculptură național-romînă, ar fi deci ca să se prezinte ori și unde cu ea.

Și școala de țesut scoarțe din Rădăuț a cărei conducătoare e diligenta d-ră Velehorsi a expus lucruri deosebit de frumoase, prețioase și artistic executate dară și aici desemnurile naționale lipsesc mai cu totul. Dintre particulari au expus scoarțe, cămeșe, ștergare și oue roșii gospodinele din Tereblecea Ileana, Dubău, Ileana Nimigean, Caretina Epure, Leontina Russ. Cămeșile sînt iscusit brodate de regretat este însă, că și în poporăciunea dela sate se incuibă gustul străin. Cămeșile expuse sînt ornamentate cu flori roze, paseri, în colorii roză, albastru deschis etc. Comparînd cămeșile aceste cu cele naționale ale bunicelor noastre, apoi apar ele cu totul tot străine. Învățătoarele noastre de pela școalele populare au un teren foarte larg de activitate întru susținerea și perfecționarea industriei casnice adevărat naționale.

Obiecte foarte interesante, un pat iubilăru sculptat și o icoană a armatei a expus gospodariul Toader Epure din Tereblecea. El e în felul său un artist în sculptură și dacă n'ar fi autodidact ci specialist instruit, ar ave sigur un renume mare. Aici amintim și de obiectele de lemn lucrate de copiii dela școala populară din Lehuceni-Teutul de sub conducerea superiorului Alexandru Șuhan. Este o idee foarte fericită de-a introduce în școala populară instrucția în prelucrarea lemnului. Copiii de mici deja se îndeleitnesc a-și face lucrurile casnice cele mai necesare și simple.

Pascăritul este reprezentat prin colecțiunea de diferite soiuri de pești din iazurile fondului religios gr. or. bucovinean și prin colecțiunea de păstrăvi a lui George Boncheș din Vatra Dornei. George Boncheș ni se înfățișază ca un crescător harnic și pricepător. Ar fi de dorit, că acest ram de economie să prindă rădăcini la noi în țară.

Fabrica c. r. de tabac din Zablotov a expus planta tabacului în toate fazele ei de dezvoltare și preparare. Foarte instructiv este și un model de grajd holandez, în care sînt instalate zece vaci a căror lapte se preface zilnic cu mașini perfecte în smîntină, brinză, unt etc. în prezența vizitatorilor.

Colecțiunea de cini a fost încă foarte frumoasă și și-au aflat amatorii lor.

În numărul proximo vom publica și numele Romînilor premiați.

Reportorul.

„APĂRAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Din Camenca.

Be nenumărate ori s'a adresat comuna Camenca parte gural parte scrisual către administratura silvică din Frătăuțul nou căreia aparține teritoriul acestei comune, cu rugămintea, ca să tocmească drumul de comunicație, ce duce la pădurea din care-și scot oamenii lemnele. Toate încercările însă au rămas zădărnice, pretextându-se din partea forurilor competente feliurite piedice.

Intre aceste se aduce ca scuză și imprevizurarea, că proprietarul mare din Presecăreni de prezent, dl Dr. R. Grigorcea n'ar permite prinderea bucățelei de drum ce duce preste teritoriul său, ca să nu-și aroaie mai apoi comuna oarecari drepturi ce ar putea provoca poate niște conflicte neplăcute între sine și comună. Aceasta scuză, ce se aduce înainte din partea

administraturii silvice e foarte palidă, căci dacă va cunoaște cineva atacarea, atunci de sigur că nu-i va ascrie vina d-lui Grigorcea.

E, adevărat, că drumul, ce duce la pădure, trece preste moșia sa, dar tot atît de adevărat e, că această comunicație e demult considerată ca servitute comunală, precum îl consideră dl Grigorcea ca servitute pentru sine, măcar că trece preste imășul comunal înainte de ce intră în pădurea boerească. Afară de aceasta o îndreptare resp. prunduire potrivită ar fi de mare folos și pentru dl Grigorcea, deoarece și la pădurea d-sale trebuie să treacă trusurile pe acel drum. Mai de parte nu ni putem închipui, că dl R. Grigorcea ar fi atît de aspru la inimă, încît să nu se lase înduplecat de năcazurile ce le îndură oamenii prin gropile drumului de pe teritoriul său. Dacă ar ar vedea cum duc bietele vădane lemnele în spate, atunci de bună samă ar poronci, ca bucata respectivă să se repareze pe spesele sale. Marinimozitatea d-sale e prea cunoscută, decît ca să credem, că d-sa ar pune piedici. Dacă ar ști cite care se sfarmă prin cele gloduri și cite sudori varsă bietii oameni rădicînd cu umărul de multe ori chiar trăsura deșartă sigur că la poronca d-sale și-ar fi mai mare dragul de-a trece peste anumita bucățică, așa de bine s'ar restaura. Cunoaștem prea bine dragostea d-sale față de popor decît, ca să credem cum că d-sa e pricina, că nu se reparază bucățica din vorbă. Fiecărui Camincean e doară cunoscut cît jertfește dl Grigorcea pentru țărani din comuna sa, și acum oare să creadă cineva, cumcă d-lui s'ar opune la un lucru atît de însemnat nu numai pentru locuitorii din Camenca și din celelalte comune învecinate dar chiar pentru sine însuși, dindu-i-se astfel ocaziune de-a căpăta un drum bun și la pădurea sa. Pretextul acesta e deci foarte transparent și tare ni se pare că o iscoditură din partea forurilor competente de-a scăpa numai de spese neplăcute, fiind demult convinși cumcă pielea țăranelor bucovinean multe le supoartă.

Nu voiesc domnii să repareze măcar cîtuși de puțin pentru restaurarea drumului din vorbă, căci dl Grigorcea orișicum ar incuviința ca să se primească cei cam la 200 m ce trec preste teritoriul său, dar a rădica prețul pentru lemne din an în an o știu foarte bine.

Se apropie eara, cînd fiecărui îi trebuie ceva de ars și o groază nespuse îl cuprinde pe fiecare, ce cunoaște acel drum deteriorat total din cauza tempestății umede din anul curent.

Deci apelăm încăodată către direcția bunurilor, ca să aibă milă de bietii țărani și să repareze cumva drumul amintit. Nu mai putem suporta atîte nevoi. Destul de greu sîntem pedepsiți de D-zeu măcar de consemenii noștri să fim eruțați și ajutoarați. Șese comune se năcușesc vara și iarna prin cele gropi și gloduri fără ca să se afle o inimă îndurată care să li ajute.

Rugăm să se facă odată rinduială, căci de nu, apoi vom încerca și mai de parte. Dacă plătim cît cereți pentru lemne, apoi dați-ne măcar drumuri potrivite ca să ni le putem căra pe acasă să ni încălzim vetrele.

Camenceanul.

Vizitarea canonică arhierescă în Marginea.

Marți în 8 Sept. st. n. la oarele 6 p. m. a sosit I. P. S. Sa, dl Mitropolit Vladimir de Repta la comuna noastră. Cu deosebită și nespuse bucurie îl aștep-

tau toți credincioșii din Marginea pre iubitul lor Archiepiscop, întimpîndu-l într'un mod cît se poate de solemn și cordial. La frumos împodobita casă comunală i-a ieșit înainte înaltului oaspe, care fu condus de un banderiu impozant de 60 de călăreți voinici, antistelele comunal George Martinescu cu membrii consiliului comunal bineventîndu-l după datina străveche cu pine și cu sare, i-a adresat în numele comunei cuvinte cordiale și binesimțite. De aici se porni apoi grandiosul convoiu spre biserică, unde era rădicată o mare poartă triumfală, forte frumos și gustos împodobită. Înaintea portalului acestuia festiv s'a adunat o mulțime mare de popor, toți copiii dela școala locală de 6 cl., toată inteligența și toate honorațiunile din Marginea spre întimpinerea I. P. S. Sale. Aici l'a așteptat pre iubitul și veneratul Archiepiscop și parochul pâr. exarch arch. Meliton Antonovici cu s. evanghelie, egumenul s. mănăstiri Sucevița Veniamin Iliuț, vicarul prot. Stefan Pavel și mai mulți preoți îmbrăcați în veșminte bisericești. La sosirea I. P. S. Sale l'a bineventat parochul local dl Antonovici cu o avorbire pătrunsă de sentimentele cele mai sincere și cordiale în care și-a exprimat S. Sa în numele păstorilor sufletești și e păstorilor din Marginea, iubirea, alipirea și venerațiunea sa cea mare către iubitul Archiepiscop. Întimpinîndu-l apoi în numele corpului didactic și a tinerimei școlare din Marginea învățătorul sup. dl Dion. cav. de Sorocean cu cuvinte calde și cordiale, I. P. S. Sa a intrat însoțit de bubutul săcălușilor și de cîntarea imnului festiv în biserică parochială, care încă era foarte frumos împodobită.

După sevărșirea serviciului d-zeesc obicinuit, la care a excutat corul copiilor de școală sub conducerea d-lui Iosif Șindelariu cîntările prescrise într'un mod foarte frumos, a tras I. P. S. Sa cu întreaga Sa suită la parohul local, carele a dat a doua zi în 9 Sept. n. în onoarea înaltului oaspe un dîneu festiv pentru 20 persoane la care au fost dl prefect Dr. Robert Prokopowicz și toate honorațiunile din Marginea. La oarele 3^{1/2} a plecat apoi I. P. S. Sa petrecut iarăși de un banderiu impozant de călăreți spre Sucevița; iară nouă Mărginenilor ne-a rămas cea mai plăcută aducere aminte la petrecerea I. P. S. Sale la noi.

Un mărginean.

Dela spitalul din Suceavă.

Decînd se află spitalul din Suceavă sub ghibăcia conducere a d-lui Dr. Gheorghian, sînt clienții cari se supun operațiunilor necesare pe deplin satisfăcuți. Ca dovadă servește operarea diu 5 August a. c. a d-lui S. Choczakar, tata d-lui Ioan Choczakar, subprefectul căpităniei din Suceavă. Cu toate că dl S. Choczakar s'a supus unei operațiuni foarte periculoase, totuși după două săptămîni a fost deplin sănătos. La succesele uimitoare a ajuns dl Gheorghian prin alegerea nemerită a celorlalți medici, cu cari lucră d-sa.

Recomandăm deci cu toată căldura poporenilor din districtul Sucevei pe dl dl Dr. Gheorghian ca pe unul din cei mai excelenți medici.

Un fiu al d-lui S. Choczakar.

Plățiți
ABONAMENTELE!

Știri locale și din țară.

Procesul Onciul - Wassilko. Procesul dintre Onciul și Wassilko, care a fost așteptat din toate părțile cu atita nerăbdare, s'a sfârșit zilele trecute în defavorul d-lui Onciul. D-sa a fost condamnat la o lună închisoare sau 3000 cor. și la plățile cheltuielilor procesului. Nu credem, că lecția aceasta, care nu i-am dorit-o d-lui Onciul, va avea o influență asupra d-sale, căci toată paserea pe limba sa pierde.

Cutremur de pământ. În noaptea de 6 Octombrie a. c. s'a simțit în Cernăuț — după cum se aude și în toată țara — un puternic cutremur de pământ în direcțiunea dela nord spre sud. Daunele în urma lui sint de tot minimale.

Cazurile de holeră în Rusia. Agenția telegrafică din Petersburg spune, că dela 25 Sept. pînă la 1 Oct. în tot imperiul au fost 3251 cazuri de holeră cu 1571 decese. Săptămîna trecută au fost 4922 cazuri cu 2281 decese. Dela izbucnirea epidemiei au fost 19512 cazuri cu 8947 decese. Guvernamelele Estoniei, Witesbk și orașul Varșovia sint declarate bintuite de holeră.

Noul episcop de Caransebeș. În 21 Sep. v. a avut loc alegerea episcopului greco-catolic al eparhiei Caransebeșului, în locul repăsatului Nicolae Popea. Arhimandritul Filaret Musta a fost ales cu 50 de voturi în contra 13 date candidaturii Olaru; au fost și trei buletine albe.

Bulgaria, ragat nou. În urma marilor evenimente, cari s'au petrecut în timpul din urmă în Turcia a profitat Bulgaria de ocazie proclamîndu-se în regat. Prin proclamarea Bulgariei în regat s'a deslegat ca pîr'o minune marea problemă a peninsulei balcanice. Se propune, că această schimbare de lucruri va aduce cu sine un resboiu între Turcia și Bulgaria. Se mobilizează trupele în ambele țări.

Incorporarea Bosniei. Prin un manifest împărătesc a fost în 7 Octombrie a. c. Bosnia încorporată în uniunea pragmatică a monarhiei. Știrea aceasta a produs o mare neliniște în o parte a populațiunii din Bosnia. Se fac pregătiri ca să se poată înăduși ușor o resoală, care se așteapta să izbucnească.

Intărirea alegerii patriarhului Bogdanovici. Maj. Sa Monarhul a aprobat eri alegerea episcopului Bogdanovici de patriarh al Sirbilor. Instalarea oficială a uoului patriarh se va face cu mare solemnitate în 8 Octombrie st. n.

Catedra de limba și literatura romină la universitatea din Budapesta. Ziarul „Alkotmány“ pretinde a fi informat din isvor demn de credință, că cu sfîrșitul anului școlar prezent profesorul de ist. și lit. rom la universitatea din Budapesta, Ioan Ciocan se va retrage în penziune. Candidații la numita catedră ar fi după „Alkotmány“ 3 inși. Dr. Iosif Siegescu prof. gimn. „un „un om necunoscut pe terenul literaturii romine, a cărui cvificațiune e numai faptul, că a corțșit cu succes în favorul lui Burdia Sziralrd“; Dr. G. Alexici, »care de un timp mai îndelungat propune la universitatea din Budapesta și a scris mai multe cărți, între cari și o gramatică maghiară-romină; și-a cîștigat mari merite în jurul scrierii istoriei bisericii romine și prin cunoștințele sale vaste de limbă a ajuns la mari rezultate“. »Pe Alexici — continuă »Alkot« — Rominii nu-l plac din cauza felului său de gîndire unguresc“. Al treilea ar fi „un oarecare Popovici, docent la univ., care e în tabăra ultra-iștilor romini.“ La aceasta adaogem atita, că »Alkotmány« a uitat să înregistreze între meritele lui Alexici și scrisoarea deschisă adresată în „Pester Lloyd“ lui Björnsterne Björnson în ajunul conferinței interparlamentare din Berlin.

Ofițer japonez în București. Mercuri a sosit în București locotenentul japonez din arma genului Masatake, pentru a vizita diferitele instituțiuni militare. D-sa a vizitat Mercuri Pirotehnia, batalionul 2 pioner, batalionul de cai ferate și secția de aerostatică. După amiază a vizitat arsenalul, școalele de artilerie și geniu și

institutul geografic al armatei. Joi a vizitat batalionul 5 de pioneri de cetate. Seara a părăsit orașul. Dl căpitan Lucian Tratomir, șef de birou al bugetului din ministerul de războiu, a fost însărcinat cu conducerea locotenentului Mastake.

Lupta în contra votului plural în Ungaria. După declarațiunile făcute de ministerul Andrassy în dietă și după destăinuirile ziarului „Népszava“, prin cari s'a dat pe față planul guvernului, s'a pornit în întreaga țară o intensivă agitațiune în contra votului plural. Pe Dumineca trecută au fost convocate de către deputații slovaci 15 adunări populare în ținuturile locuite de slovaci. Partea cea mai mare dintre aceste adunări au fost însă oprite în mod voinic. În cîteva adunări, cari au putut ținea deputații Hodzsa și Ivanka și împreună cu ei miile de alegători slovaci întruniți au protestat cu energie în contra atentatului plănuț de Andrassy și au trimis telegrame Maj. Sale Monarhului, implorînd ajutorul său în contra acelor, cari au de gînd să pingărească promisiunea lor și gîndul curat al Maj. Sale.

Adunare socialisto-rominească în Sibiu. O întrunire publică — scrie „Tel. Rom.“ — s'a ținut Duminecă în Sibiu. A fost convocată și aranjată din partea social-democrațiilor, a participat însă la ea și lume rominească. Oratorul Romînilor a fost dl Dr. Nicolai Comșa, din Săliște, care a rostit o frumoasă cuvîntare, înțeleasă de toți, despre votul universal și despre intențiunile celor dela putere, de a'l da celor desmoșteniți politicește numai pe hirtie nu însă în realitate. Dl Comșa a atins în vorbirea sa și soarta gazetariilor romini și socialiști, cari pentru orice nimică vin pedepsiți cu pedepse aspre. S'a votat o rezoluțiune, în care se cere votul universal nefalsificat, apoi s'a aranjat o procesiune de protestare prin stradele principale ale Sibiului și în urmă lumea s'a resfirat. Întrunirea nu a fost atit de imosantă, ca altele din trecut, dar totuși au participat la ea cam la 1500 de oameni.

Avis cabinetelor de lectură.

Sfînția Sa părintele Constantin Morariu a donat societ. »Școala Romină« din Suceavă următoarele cărți: 1. Virtutea creștină, 2. Poezii germane traduse în rominește, 3. Herman și Dorotea de Goethe (traducere), 4. Omiliile sf. Ioan-Gurădeaur, 5. Părți din Istoria Romînilor bucovineni.

Onor. cabinete de lectură pot primi aceste cărți gratis, avînd ele a plăți numai portul poștal. Acele cabinete, cari voiesc să capete și valoroasa carte Virtutea creștină să adaogă pe lingă portul poștal încă 2 cor.

Pentru comitetul »Școalei romine«:
Iorgu G. Toma, Arc. Dugan.
pereșed. secr.

Concursuri.

Cu începerea anului școlar se va oferi un stipendiu de 200 cor., creat de dieta țării din fondul de stipendii al universității, universitarilor fără mijloace, cari sint născuți în districtele Cernăuț, Strojineț și Cimpulung.

Petenții au să-și trimeată poftirile lor pînă la 1 Noemvre 1908 prin rectorat la comitetul țării.

Cu începerea anului școlar se vor împărți patru stipendii de cîte 800 coroane din fondul țării între studenții în sculptură, pictură și muzică.

La aceste stipendii pot reflecta și maturanții dela școala reală, cari scoposesc să se dedice studiilor politehnice.

Stipendiile aceste se oferă numai pe un an; în caz că petenții se vor arăta prin sirguinta lor demni de stipendiiile

oferite, atunci se vor prelungi din an în an pînă la terminarea studiilor.

Petițiile prevăzute cu testimoniul de maturitate și cu o adevărîntă, că îi înscris la o academie, respective plitehnică au să se trimată comitetului țării pînă la 1 Noemvre 1908.

Concurs.

Societatea pentru cultura și literatura romină în Bucovina escrie un concurs pentru eventuala ocupare a postului de director la Internatul Francisco-Iosefin de băeți romini în Cernăuț.

P. T. domnii, cari vor să reflecteze la postul acesta, vor înainta cererile lor comitetului societății pentru cultura și literatura romină în Cernăuț (piața principală, palatul național) pînă în 12 Octomvre st. n. a. c.

Considerat poate fi numai un romin din Bucovina cu studii academice. Preferați vor fi profesorii căsătorii.

Deslușirile necesare asupra beneficiilor îmbinate cu postul acesta se pot primi dela casarul societății dl prof. Ilie Luția.

Cernăuț, în 28 Septemvre 1908.

Pentru comitetul societății:
Dionisie cav. de Bejan, Oreste Luția,
președinte. secretar.

A P E L.

Viitor de aur negoțul romin în țeară are.

Cu sesonul școlar și-a comandat »Prăvălia Rominească« tot felul de recvizite de școală ca: caiete, plumburi, cerneală, creioane, gume, condeie, stile, cărțile de notițe, liniale etc. etc. și le vinde cu prețuri de concurență mai ieftin decit ori și unde.

Pentru elevi

diverze recvizite precum: 6 batiște, 1 perie de haine, 1 de dinți, 3 perii de ghetete, 2 pieptene, toate la un loc cu prețul minimal de 3 coroane.

Pentru comercianți

creștini dela țeară se fac prețuri de engrosiști mai ieftine decit ori și unde și se furnisează marfă garantat de primul rang.

Pentru sf. biserici

se recomandă marele depozit de lumini de ceară curată, mili, stearină, tămie etc., cari la comanda ceva mai mari se furnisează franco cu prețuri de engrosiști.

* * *

În fine în fiecare zi jambon proaspăt, salamă din țară și străinătate, brinză de tot soiul, sardine, unt zilnic garantat proaspăt și curat, bomboane, prăjituri etc. Asortiment deosebit de bogat în tricouri de dame și domni pentru sesonul de toamnă și earnă.

Grăbiți la

Prăvălia rominească.

Cumpărați la

Prăvălia rominească.

LIBERAT DIN ARMATĂ.

»Dacă vă scriu, este pentru fiul meu, care tușește dela liberarea sa din armată. El a căpătat asta în timpul serviciului său militar, în urma unui guturaiu neglijat.

»În toate deminețile tușește timp de o oră; dă afară bilă și mucoase și are cea mai mare greutate pentru a le dețasa. După dejun, tusa se mai liniștește. Cînd e frig tușește mai mult, dar cînd intră la căldură merge mai bine și tusa se liniștește. Afară de asta este sănătos, pofta de mîncare este bună. Tatăl și muma sa n'au tușit nici odată; nici un oficios în familie.

»Avem o prietină care s'a vindecat cu gudronul D-voastră. Vă rog să-mi trimeteți și mie un flacon.

»Semnat: Marie Desnoix, 125, rue de Sèvres, Paris.«

Farmacistul, care a primit această scrisoare la 19 Octombrie 1896 a trimis îndată flaconul cerut. După cîteva săptămîni d-na Desnoix scria din nou: »21 Noembrie 1896

D-le Guyot, îndată ce fiul meu a luat flaconul de gudron, ce mi-ați trimis, n'a mai dat afară nici bilă, nici mucoase și aproape n'a mai tușit. Forțele i-au revenit și după ce a continuat încă încă cîteva timp cu excelentul d-voastră leac, a fost repede vindecat cu desăvîrșire.

»Toate mulțumirile noastre.. În toată viața vă voi păstra o mare recunoștință, căci începusem să mă tem de sănătatea copilului meu, care are nevoie de a fi sănătos, pentru a-și cîștiga viața.

»Vă autorizez cu plăcere să publicați scrisoarea mea și n'as putea să recomand în deajuns medicamentul D-voastră tuturor acleora, cari sint atîși de bronșe sau de piept. Semnat: Marie Desnoix.«

Intrebuintrea gudronului Guyot, la fiecare masă în doză de o linguriță de cafea pentru un pahar de apă sau de băutura ce se obișnuiește la masă ajunge într'adevăr pentru a vindeca în scurt timp guturaiul cel mai încăpătînat și bronșia cea mai înecăhită. Cîte odată se ajunge să se vindece chiar ftizia bine declarată, căci gudronul oprește descompunerea tuberculelor plămînilui, omorînd microbii răi, cauzele acestei descompuneri. E simplu și adevărat.

Cel mai mic găturaiu dacă se neglijează, poate degenera în bronșită, deaceia nu s'ar putea recomanda în deajuns bolnavilor, de a stirpi răul dela începutul lui, prin intrebuintrea gudronului Guyot.

Dacă cineva voește să vă vînză cutare sau cutare produs în locul adevăratului Gudron de Guyot, nu vă încredeți, e din interes. Este absolut necesar pentru a obține vindecarea bronșitelor, catarelor, guturaiilor vechi, neglijate și a forțiori astmului și ftisiei, de a cere la farmacie adevăratul Gudron de Guyot. El se obține din gudronul unui pin de mare special, care crește în Norvegia și e preparat chiar de Guyot, inventatorul gudronului solubil, ceea ce explică eficacitatea sa cu mult superioară tuturor produselor analoage. Pentru a evita ori-ce greșală, priviți eticheta: adevăratul Gudron Guyot poartă numele lui Guyot și tipărit cu litere mari și semnătura lui în 3 culori: violet, verde, roș și în mod oblic precum și adresa: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris. — Acest tratament costă numai 10 bani pe zi și vindecă.

Depozit: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris, și la toate farmaciile.

În Cernăuți se găsește în depozit la: Schmiedt & Fontin, str. principală 12. Farmacia Sigmund Landes. Farmacia la »Schutzengel«, Ph. Füllbaum & Papp.

Joseph Barber, str. Rusească 23. Farmacia la »Versehung Gottes«, M. Rubinovici.

K. k. »Kreispotheke«, George Gregor Piața principală.

„MINERVA“

stabiliment de arte grafice și institut de editură

BUCUREȘTI

Bulevardul Academiei 3

Strada Edgar - Quinet 4

cea mai bogată editură în scrieri naționale

Redacția și administrația ziarului

Cernăuți

strada Stefaniei No. 13.

Poamă

și fel de fel de fructe de calitate cea mai bună vinde

George Oprea

unicul negoțitor român în dugheana sa
Cernăuț,
strada domnească Nr. 22.

Gazde pentru copii.

Cine vra să primească copii la gazdă, precum și părinții, cărora li trebuie gazdă pentru copiii lor, să se adreseze de cu bun timp către: **Însoțirea de păstrare și credit pentru Cernăuț și împrejurime, Cernăuț, piața principală Nr. 3.**

La »Prăvălia românească pentru Vatra Dornei și împrejurime«

este de ocupat postul de

contabil

și totodată

conducător

Funcționari de contabilitate pensionați sînt preferați. — Petițiile cu testimoniile necesare sînt a se adresa pînă în 10 Iuni a. c. directorului.

Pictor decorator

Joan Ladu

absolvent al școlii de artă și industrie din München

Cernăuț, str. Dr. Igel Nr. 16

recomandă atelierul său pentru

Zugrăvit de căsi, după modelurile cele mai nou; de biserici firme, văpsit și lucrat de --- Uși, fereste, mobile etc. special în imitațiuni de tot felul de Lemn, marmură, și toate lucrările atingătoare de branșa asta.

Praxa și teoria mea de 20 ani făcută în orașele: Viena, München, Pesta și diferite orașe din Elveția îmi dau speranța a fi în stare a satisface pe deplin dorințele onoraților mei clienți și în cele mai delicate pretențiuni.

Primesc și execut cu cea mai mare acuratețată ori și ce comandă.

Fiind unicul Român în loc, rog respectuos sprijinul on. T. P. public.

Recomand atelierul meu de

tuns, bărbierit și frizat

ALEXANDRU URSU

Cernăuț, piața principală 3.

In ogradă la stînga.

Cumpărați numai la

„Prăvălia românească“

Cu ziua de 12 Iulie 1908 am redeschis subsemnații în Cernăuț vechea renumită

pitărie

de pe strada crinilor

(odinioară **Mathias**)

și rugăm onoratul public să ni dea tot concursul posibil.

Oferim cea mai efină și excelentă marfă.

Mathias & Greul.

Medicul veterinar superior municipal

Victor Popovici

s'a reîntors dela Carlsbad și ordineză în casa din

strada **Francisc Nr. 50**

în fiecare Luni dela 12—1 p. m.

» » Mercuri » 6—7 sara,

în celelalte zile de lucru 3—4 p. m.

Subsemnata aduce la cunoștință onoratei preoțimi, că atelierul repăusatului ei soț

pentru confecționarea de ornate bisericesti și haine clericale de tot felul

e condus și mai departe în ordinea cea mai bună. Ca și mai nainte subsemnata își va da toată silința de a satisface tuturor dorințelor mușterilor și roagă concursul lor. Toate comanda vor fi efectuate cu promptitate. Spre luarea măsurii poate servi și o haină veche.

Văduva dupre **Juda Ziegler,**
atelier pentru ornate bisericesti și haine preoțesti.
Cernăuț strada pietrilor Nr. 9.

Dacă voți să ajungeți la avere

întrebuințați timpul potrivit și cumpărați mașini de fabricat

cărămizi de cement

pentru acoperitul caselor, șurilor, grajdurilor etc. Așa o mașină aduce un venit de 2—3 mii de coroane pe an. Grăbiți-vă cu cumpăraturile de mașini, fiindcă sfatul împărătesc va face în scurtă vreme o lege, în puterea căreia va fi voie de acoperit casele și toate acaturile numai cu material, care nu prinde foc. De oare-ce mașinile aceste sunt mici, ușor de purtat și nu recer cunoștinți mari poate ori-și-cine și mai ales gospodarii să-și procure astfel de mașini.

Doritorii să se adreseze la:

Ioan Szymonowicz în Cernăuț
strada sf. treimi Nr. 20.

care are de vânzare cele mai noue și bune mașini și care dă gural și în scris toate deslușirile în privința aceasta.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Fondată la 1873

Strada **Enzenberg Nr. 3.**

Telefon N. 301

Unica prăvălie, în care se află cei mai moderni articoli pentru toamnă în alegerea cea mai mare.
In urma cumpărării mărfurilor cu bani gata **marfa cea mai solidă**
cu prețuri afară de orice concurență.

Articoli pentru călătorii, articoli pentru sport, articoli de confecțiune pentru copii, pălării, șepci și umbrele pentru dame, domni și copii, raglanuri pentru domni, tunici de piele, jilete, cergi pentru călătorie, parfumuri, săpunuri, pieptene, perii, mărfuri de piele și juponuri.

Pălării, încălțăminte, lingurii, gulere, legători de gît, batiste de nas, călțuni, ciorapi, galoși, mănuși, brețele, briie.

Unicele depouri ale fabricelor curții c. r. **pentru pălării** I. Enric Ita, Viena, Iosif Pichler fii, Graz precum și mare depozit de pălării din fabrica P. și C. Habig, Viena.
Pentru încălțăminte, F. L. Popper, Chrudim, Anton Capek, Viena precum și **depozit de papucărie americană veritabilă.**

Comande din provincă se efectuează franco, prompt și exact. Mărfuri, cari nu convin, se primesc îndărăpt.